

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 28,
ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 10679
Τηλέφωνο : 210 3664775
Email: gs@academyofathens.gr

Αθήνα, 8 Απριλίου 2021

Α.Π.: 1437

Προς:

✓ **ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

Πλατεία Εθνάρχου Μακαρίου,
22131 Τρίπολη

Υπόψη κ. Π. Νίκα, Περιφερειάρχη
Πελοποννήσου

**Κοιν: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π.
«Πελοπόννησος»**

Αλεξάνδρου Σούτσου 35,
221 35 ΤΡΙΠΟΛΗ

Υπόψη κου Α. Ψαράκη, Προϊστάμενου
ΕΥΔΕΠ

**ΘΕΜΑ : ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ για τη Δημιουργία Κέντρου Παρακολούθησης του ΠεΣΠΚΑ
Πελοποννήσου για την Κλιματική Αλλαγή (ΚΕΠΚΑ) στο πλαίσιο της Διαβούλευσης για το
σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027**

Αξιότιμε κύριε Περιφερειάρχη,

Στο πνεύμα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου για το Κλίμα και την Ενέργεια και της ελληνικής νομοθεσίας για το 2030, το ΕΣΕΚ, την ΕΣΠΚΑ και το ΠεΣΠΚΑ Πελοποννήσου που εκπονήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών προτείνεται ένα εμβληματικό έργο με κύριο στόχο τη δημιουργία ενός ερευνητικού-επιχειρησιακού πυρήνα για την παρακολούθηση και την προσαρμογή της Περιφέρειας Πελοποννήσου ώστε να μειωθούν οι οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής σε ολόκληρη την Περιφέρεια.

Η έναρξη του έργου θα επιτευχθεί με τη δημιουργία ενός Κέντρου Παρακολούθησης του ΠεΣΠΚΑ Πελοποννήσου για την Κλιματική Αλλαγή (ΚΕΠΚΑ). Το Κέντρο αυτό θα στελεχωθεί με

ομάδα επιστημόνων υψηλού κύρους και υποστηρικτικό προσωπικό με υψηλής ταχύτητος υπολογιστικό σύστημα και προτείνεται να εδρεύει στην Τρίπολη. Το ΚΕΠΚΑ θα αποτελέσει έναν ζωντανό οργανισμό ο οποίος θα διεξάγει βασική και εφαρμοσμένη έρευνα στην κατεύθυνση του περιορισμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, την προστασία του περιβάλλοντος, μέσω της επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων και της παρακολούθησης κατάλληλων δεικτών για την Περιφέρεια της Πελοποννήσου.

Όπως είναι γνωστό, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της Πελοποννήσου είναι περίπου 8 δισεκατομμύρια ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σχεδόν στο 5% του ΑΕΠ της χώρας. Το ΑΕΠ της Πελοποννήσου προέρχεται κυρίως από τον αγροτικό και τον τουριστικό τομέα, οι οποίοι κατ' εξοχήν πλήρτονται από την κλιματική αλλαγή, όπως αναλυτικά αναφέρεται στην Έκθεση της Τραπέζης της Ελλάδος και στο ΠεΣΠΚΑ Πελοποννήσου. Έναντι αυτής της πραγματικότητας, **το προτεινόμενο έργο ΚΕΠΚΑ, αποτελώντας φυσιολογική επέκταση των συμπερασμάτων του ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το οποίο έχει περατωθεί, στοχεύει στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών – κλιματικών προκλήσεων με σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη, την ενίσχυση της ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.** Το ΚΕΠΚΑ θα συμβάλλει σημαντικά στην εξοικονόμηση πόρων οι οποίοι αλλιώς θα διετίθεντο για να καλυφθούν αποζημιώσεις και δαπάνες από φυσικές καταστροφές, των οποίων η συχνότητα αυξάνει λόγω της εξελισσόμενης κλιματικής αλλαγής αλλά και από τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση του περιβάλλοντος που θα επέλθει εάν δεν υπάρξει η ορθή παρακολούθηση και οι προτεινόμενες υπηρεσίες που θα προσφέρει το ΚΕΠΚΑ. Όπως αναφέρθηκε, η προστασία του περιβάλλοντος για τις επόμενες γενεές και οι προσπάθειες για τον περιορισμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής αποτελούν πρώτη προτεραιότητα όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και διεθνώς. Η διεθνής κοινότητα έχει συμφωνήσει ότι, προκειμένου να περιορισθούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η μέση συνολική αύξηση της θερμοκρασίας του αέρα μετά το 2050 θα πρέπει να είναι χαμηλότερη του $1,5^{\circ}\text{C}$ συγκριτικά με την θερμοκρασία των τελευταίων δεκαετιών του 20^{ου} αιώνα.

Το ΚΕΠΚΑ θα παρέχει υποστηρικτικές υπηρεσίες στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, διαδραματίζοντας το ρόλο του Επιστημονικού/Τεχνικού Συμβούλου σε όλα τα πεδία των ειδικοτήτων του, θα εκπαιδεύει τα στελέχη της, θα εκπονεί ερευνητικά έργα με εθνική ή/και ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, θα διεξάγει εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο γενικό πληθυσμό αλλά και σε επαγγελματικές ομάδες και θα προωθεί τις ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για την ενέργεια και το κλίμα. Το σύνολο των δραστηριοτήτων του Κέντρου θα βελτιώσει σημαντικά τις επιδόσεις της Περιφέρειας σχεδόν σε όλους τους οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς.

Επιπροσθέτως, το Κέντρο θα παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες για την παρακολούθηση της προόδου των έργων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή μέσω περιβαλλοντικών μετρήσεων και της δημιουργίας και χρήσης δεικτών για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων και έργων που θα σχεδιάζει η Περιφέρεια. Συνεπώς, το προτεινόμενο Κέντρο θα υποστηρίξει ουσιαστικά την υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ και των έργων του ΕΣΠΑ που συνδέονται

με την κλιματική αλλαγή. Επίσης θα λειτουργεί ως σύνδεσμος με τα ΠεΣΠΚΑ των άλλων Περιφερειών προκειμένου να εντοπίζει συνέργειες, να προωθεί ανταλλαγή τεχνογνωσίας και να προτείνει μέτρα και δράσεις για την επικαιροποίηση των προτάσεων του ΠεΣΠΚΑ Πελοποννήσου και τη βελτιστοποίηση της αξιοποίησης των δαπανών των έργων του ΕΣΠΑ.

Ταυτόχρονα, το Κέντρο θα παρέχει επιστημονικές συμβουλές και οδηγίες από ειδικούς σε οργανισμούς ΟΤΑ Α' Βαθμού, σε φορείς του αγροτικού και τουριστικού τομέα, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα και θα συνεισφέρει στην ευαισθητοποίηση σε θέματα επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους επιμέρους τομείς της οικονομίας, της κοινωνίας και του φυσικού περιβάλλοντος της Πελοποννήσου. Ουσιαστικά, το Κέντρο θα λειτουργήσει αναβαθμίζοντας σημαντικά τις υπάρχουσες περιορισμένες πληροφορίες και δεδομένα σε κρατικό και ιδιωτικό επίπεδο, ενώ η αποκτηθείσα τεχνογνωσία θα αποτελέσει πηγή εσόδων για την Περιφέρεια αλλά και το ίδιο το ΚΕΠΚΑ στη μετέπειτα της πενταετίας περίοδο, οπότε υπολογίζεται ότι το Κέντρο θα μπορεί να λειτουργεί ως οικονομικά αυτοδύναμη οντότητα της Περιφέρειας λόγω των προβλεπομένων σημαντικών εσόδων από τις υπηρεσίες που θα προσφέρει τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027, προτείνεται η δημιουργία ενός Κέντρου Παρακολούθησης του ΠεΣΠΚΑ Πελοποννήσου για την Κλιματική Αλλαγή (ΚΕΠΚΑ) εντάσσοντάς το στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής ΣΠ2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων». Κύριοι στόχοι του Κέντρου θα είναι οι εξής:

- Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέσω παρακολούθησης των σημαντικών κλιματικών μεγεθών και διεξαγωγής προσομοιώσεων με μαθηματικά μοντέλα για την εκτίμηση των επιπτώσεων και υπολογισμού των εκπομπών θερμοκηπικών αερίων.
- Τράπεζα γεωατμοσφαιρικών δεδομένων και εκτιμήσεων για το μέλλον που είναι απαραίτητα για τον οικονομοτεχνικό σχεδιασμό των δραστηριοτήτων.
- Αξιοποίηση δορυφορικών μετρήσεων και διεξαγωγή επίγειων και καθ' ύψος μετρήσεων με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα.
- Ανάλυση της διείσδυσης των ΑΠΕ και των επιπτώσεών τους στις εκπομπές θερμοκηπικών αερίων και αερίων ρύπων.
- Εκτίμηση επικινδυνότητας υποβάθμισης των εδαφών και πολιτικές προστασίας και περιορισμού της υποβάθμισής τους.
- Εκτίμηση των επιπτώσεων της ερημοποίησης στην βιοποικιλότητα και στην αγροτική παραγωγή.

- Παρακολούθηση ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών των υδατικών αποθεμάτων επιφανειακών και υπογείων.
- Κέντρο εκπαίδευσης ερευνητών και μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και στελεχών των αρμοδίων υπηρεσιών της Περιφέρειας.
- Παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων που άπτονται της κλιματικής αλλαγής.
- Υποστήριξη των δομών της Περιφέρειας στους παραπάνω τομείς.

Γενικότερα, με την προτεινόμενη υποδομή, η Περιφέρεια Πελοποννήσου για άλλη μια φορά θα καινοτομήσει με τη δημιουργία ενός σημαντικού επιχειρησιακού-ερευνητικού που θα συνδράμει την Περιφέρεια στη λήψη σημαντικών και τεκμηριωμένων αποφάσεων και μέτρων προσαρμογής αλλά και στο μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Συνοψίζοντας, τα ανωτέρω έργο θα θωρακίσει την Πελοπόννησο και θα μειώσει σημαντικά το κόστος των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε όλες τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες της Περιφέρειας, το οποίο, σύμφωνα με την Έκθεση της ΤτΕ και το ΠεΣΠΚΑ Πελοποννήσου, υπολογίζεται ότι, χωρίς τις προτεινόμενες δράσεις, κατά τις προσεχείς δεκαετίες θα υπερβεί τα 20 δισεκατομμύρια ευρώ.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για την όποια διευκρίνιση.

Με τιμή

Χρήστος Ζερεφός
Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ερευνών
και Γενικός Γραμματεύς της Ακαδημίας Αθηνών